

POTVRDA O PRIJEMU
ODOBRENOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA ZA 2008. GODINU
SA PREGLEDOM ISKAZANIH POZICIJA

Naziv pravnog lica-preduzetnika POLITIKA ŠTAMPARIJA DOO BEOGRAD
Sedište Makedonska 29, Beograd
Grupa obveznika Privredna društva i zadruge
Matični broj 20009896 Šifra delatnosti 22210 PIB 103884880
Veličina za 2008. godinu (prema podacima iz FI za 2007. godinu) 2 -Srednje

BILANS STANJA na dan 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001	1.813.035	1.902.941
III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	109.791	109.791
IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	1.703.244	1.793.150
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	1.703.244	1.793.150
B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012	194.747	164.216
I. ZALIHE	013	386	8.679
III. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015	194.361	155.537
1. Potraživanja	016	117.410	92.269
2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	017	5	5
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	73.307	56.982
5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	020	3.639	6.281
G. POSLOVNA IMOVINA (001+012+021)	022	2.007.782	2.067.157
D. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024	2.007.782	2.067.157
A. KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	1.323.296	1.382.377
I. OSNOVNI I KAPITAL	102	1.566.701	1.566.701
VIII. GUBITAK	109	243.405	184.324
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111	648.429	650.358
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	112	10.645	0
II. DUGOROČNE OBAVEZE (114 + 115)	113	388.948	473.937
2. Ostale dugoročne obaveze	115	388.948	473.937
III. KRATKOROČNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116	248.836	176.421
1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	88.601	42.033
3. Obaveze iz poslovanja	119	113.562	120.171
4. Ostale kratkoročne obaveze	120	36.019	6.723
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	121	10.654	7.494
V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	123	36.057	34.422
G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124	2.007.782	2.067.157

BILANS USPEHA u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201	745.770	572.77
1. Prihodi od prodaje	202	739.268	569.32
5. Ostali poslovni prihodi	206	6.502	3.45
II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	729.682	569.07
2. Troškovi materijala	209	331.634	241.23
3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	150.521	151.42
4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	125.547	91.34
5. Ostali poslovni rashodi	212	121.980	85.07
III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213	16.088	3.69
V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	5.252	31
VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	87.246	2.17
VII. OSTALI PRIHODI	217	10.172	25
VIII. OSTALI RASHODI	218	1.712	1.27
IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA(213-214+215-216+217-218)	219	0	81
X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213-215+216-217+218)	220	57.446	
B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223	0	81
V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224	57.446	
2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	1.635	8.97
E. NETO GUBITAK (224-223+225+226-227+228)	230	59.081	8.15

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	913.866	589.49
1. Prodaja i primljeni avansi	302	907.401	586.09
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	6.465	3.40
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	811.771	535.77
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	561.400	231.36
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	143.119	203.46
3. Plaćene kamate	308	6.436	2.17
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	100.816	98.77
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I - II)	311	102.095	53.72
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	38	
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	38	
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	7.519	4.91
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	7.519	4.91
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	7.481	4.91
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	78.648	
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	78.648	
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	78.648	
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	913.904	589.49
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	897.938	540.77
DJ. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	15.966	48.72
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	340	56.982	8.15
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	341	359	
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (338 - 339 + 340 +341 - 342)	343	73.307	56.93

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU u periodu od 01.01. do 31.12.2008.

- u hiljadama dinara -

Pozicija	AOP	Iznos
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	401	1.566.701
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	404	1.566.701
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	407	1.566.701
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	410	1.566.701
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	413	1.566.701
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	518	176.169
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	521	176.169
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	522	8.155
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	524	184.324
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	527	184.324
Ukupna povećanja u tekućoj godini	528	59.081
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	530	243.405
Stanje na dan 01.01. prethodne godine	544	1.390.532
Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine (red.br. 1+2-3)	547	1.390.532
Ukupna povećanja u prethodnoj godini	548	8.155
Stanje na dan 31.12. prethodne godine (red.br. 4+5-6)	550	1.382.377
Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine (red.br. 7+8-9)	553	1.382.377
Ukupna povećanja u tekućoj godini	554	59.081
Stanje na dan 31.12. tekuće godine (red.br. 10+11-12)	556	1.323.296

STATISTIČKI ANEKS za 2008. godinu
I OPŠTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

Opis	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za veličinu (oznaka od 1 do 3)	602	2	2
3. Oznakaza vlasništvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
5. Prosečan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	135	145

II BRUTO PREMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOŠKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara -

Opis	AOP	Bruto	Ispravka	Neto
1.1. Stanje na početku godine - nematerijalna ulaganja	606	109.791	0	109.791
1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609) - nematerijalna ulaganja	610	109.791	0	109.791
2.1. Stanje na početku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	611	2.012.811	219.661	1.793.150
2.2. Povećanje (nabavke) u toku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	612	25.823	0	25.823
2.3. Smanjenje u toku godine - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	613	115.729	0	115.729
2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614) - nekretnine postrojenja, oprema i biološka sredstva	615	1.922.905	219.661	1.703.244

III-IX OSTALO

- u hiljadama dinara -

- broj akcija kao ceo broj -

Opis	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
6. Dati avansi	621	386	8.679
7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	386	8.679
2. Udeli društva sa ograničenom odgovornošću	625	1.566.701	1.566.701
SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1.566.701	1.566.701
1. Potraživanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	113.424	92.052
2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 117)	640	113.561	120.171
3. Potraživanja u toku godine od društava za osiguranje za naknadu štete (dugovni promet bez početnog stanja)	641	344	297

Opis	AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godišnji iznos po poreskim prijavama)	642	78.353	59.941
5. Obaveze iz poslovanja (potražni promet bez početnog stanja)	643	685.166	566.014
6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potražni promet bez početnog stanja)	644	169.273	157.930
7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	645	11.330	10.394
8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potražni promet bez početnog stanja)	646	18.388	16.713
11. Obaveze za PDV (godišnji iznos po poreskim prijavama)	649	88.267	74.255
12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	1.278.106	1.097.767
1. Troškovi goriva i energije	651	33.296	19.645
2. Troškovi zarade i naknade zarada (bruto)	652	102.295	94.930
3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	23.998	18.127
4. Troškovi naknada fizičkim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	15.602	16.482
6. Ostali lični rashodi i naknade	656	8.626	21.890
7. Troškovi proizvodnih usluga	657	26.225	25.921
8. Troškovi zakupnina	658	5.068	10.737
11. Troškovi amortizacije	661	115.476	91.340
12. Troškovi premija osiguranja	662	8.179	839
13. Troškovi platnog prometa	663	187	132
15. Troškovi poreza	665	1.123	1.130
18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	34.946	1
21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	375.021	301.174
6. Prihodi od kamata	677	2.677	248
9. Kontrolni zbir (od 672 do 679)	680	2.677	248
2. Obračunate carine i druge uvozne dažbine (ukupan godišnji iznos prema obračunu)	682	272	50
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	272	50

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

“POLITIKE ŠTAMPARIJA“ D.O.O, BEOGRAD

2008.g.

Beograd, februar 2009. godine

SADRŽAJ

1. OSNIVANJE I DELATNOST.....	4
2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	4
2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja.....	4
2.2. Uporedni podaci.....	8
2.3. Preračunavanje stranih valuta.....	8
2.4. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja.....	8
2.5. Nematerijalna sredstva.....	10
2.6. Investicione nekretnine.....	11
2.7. Amortizacija.....	11
2.8. Dugoročni finansijski plasmani.....	12
2.9. Zalihe.....	12
2.10. Kratkoročna potraživanja od kupaca, plasmani i ispravka vrednosti.....	13
2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	13
2.12. Vanbilansna sredstva / obaveze.....	14
2.13. Prihodi i rashodi.....	14
2.14. Prihodi od prodaje roba i usluga.....	14
2.15. Poslovni rashodi.....	14
2.16. Prihodi i rashodi kamata.....	14
2.17. Troškovi pozajmljivanja.....	15
2.18. Pozitivne i negativne kursne razlike.....	15
2.19. Porezi i doprinosi.....	15
2.20. Zakupi.....	16
3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA.....	16
3.1. Tržišni rizik.....	17
3.2. Naknade zaposlenih.....	18
3.3. Troškovi pozajmljivanja.....	19
3.4. Finansijske obaveze.....	19
3.5. Obaveze po kreditima.....	19
3.6. Rezervisanja.....	20
4. TABELA OSNOVNIH SREDSTAVA.....	21
5. POTRAŽIVANJA.....	22
6. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI.....	22
7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA I PDV.....	22
8. ZALIHE I DATI AVANSI.....	22
9. DOBITAK I GUBITAK.....	22
10. KAPITAL I REZERVE.....	23
11. OBAVEZE KREDITNE.....	23
12. OBAVEZE.....	24
13. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	24
14. OBAVEZE PO OSNOVU PDV I PVR.....	24
15. PRIHODI POSLOVNI.....	24
16. FINANSIJSKI PRIHODI.....	25
17. OSTALI PRIHODI.....	25
18. POSLOVNI RASHODI.....	25
19. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI.....	25
20. UKUPNO TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA.....	25
21. OSTALI POSLOVNI RASHODI.....	26
22. UKUPNO POSLOVNI RASHODI.....	26
23. FINANSIJSKI RASHODI.....	26

Strana 2

24. OSTALI RASHODI	26
25. POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK	26
26. INTERNI ODNOSI	27
27. PROCENA EFEKATA SVETSKE EKONOMSKE KRIZE	27
28. DEVIZNI KURSEVI	29

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Politika Štamparija", Beograd, Makedonska broj 29, (u daljem tekstu "Društvo"), osnovano je na osnovu Odluke o osnivanju preduzeća donete 9. februara 2005. godine, od strane Preduzeća za izdavanje novina i časopisa "Politika novine i magazini" d.o.o. Beograd, (u daljem tekstu "PNM"). PNM je osnivač Društva i poseduje 100% učešća u kapitalu Društva.

Društvo je počelo sa radom 1. avgusta 2005. godine. Osnovna delatnost Društva je pružanje štamparskih usluga. Sa stanjem na dan 31. decembar 2005. godine, Društvo je zapošljavalo 157 radnika. Dana 31.12.2006. godine Društvo je zapošljavalo 146 zaposlenih. Na dan 31.12.2007. godine Društvo zapošljava 128 zaposlenih, odnosno 138 prosečno mesečno na osnovu časova rada u obračunskom periodu.

Na 31.12.2008. godine Društvo zapošljava 140 zaposlenih odnosno 134 prosečno mesečno na osnovu časova rada u obračunskom periodu.

Pojedinačne finansijske izveštaje za Društvo odobrio je Direktor 20.02.2009. godine.

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno da budu izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedeno su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine osim, ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju finansijske izveštaje Društva sastavljene u skladu sa članom 24 Zakonom o računovodstvu i reviziji (Službeni Glasnik RS br 46/06 od 02. juna 2006. godine). Ovaj Zakon zahteva da finansijski izveštaji za godinu završenu na dan 31. decembra 2006. godine budu sastavljeni u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog izveštavanja (MSFI).

Na osnovu ovlašćenja iz Zakona o računovodstvu i reviziji, u 2006. godini Ministarstvo Finansija je donelo „Pravilnik o sadržini i formi obrazaca i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike“ (sl. gl. br. 114/06; 119/08) i „Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike“, (sl. gl. rs 114/06; 119/08) kao osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja počev od 31. decembra 2006. godine.

Društvo je sastavilo priložene finansijske izveštaje u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu i reviziji i navedenim Pravilnicima izdatim od strane Ministarstva Finansija Republike Srbije.

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje u neograničenom periodu i predvidljivoj budućnosti.

Prilikom vrednovanja bilansnih pozicija i sastavljanja finansijskih izveštaja primenjena je obračunska osnova.

Sve stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju u njihovoj funkcionalnoj valuti, odnosno u dinarima („RSD“), jer je to valuta koja najbolje odražava ekonomsku suštinu privrednog okruženja u kom Društvo posluje („funkcionalna valuta“). Sve transakcije koje se obavljaju u valutama koje nisu funkcionalna valuta tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Izuzev kako je navedeno niže, finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI). Finansijski izveštaji su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova. Društvo je sastavilo ove finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji koji zahteva da finansijski izveštaji budu pripremljeni u skladu sa svim MSFI kao i propisima izdatim od strane Ministarstva finansija Republike Srbije. Imajući u vidu razlike između ove dve regulative, ovi finansijski izveštaji odstupaju od MSFI u sledećem:

- vanbilansna sredstva i obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze;
- gubitak iznad visine kapitala prikazuje se kao stavka aktive, koja po definiciji MSFI nema karakter sredstva;
- format finansijskih izveštaja propisan od strane Ministarstva za finansije nije u skladu sa zahtevima MRS 1 – *“Prikazivanje finansijskih izveštaja.”*

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena.

Tumačenja i standardi koji su stupili na snagu u 2008 godini ali nisu relevantni

Standardi i tumačenja koji su objavljeni, čija je primena obavezna za računovodstvene periode na ili nakon 1 januara 2008. godine, ali nisu relevantna za poslovanje Društva:

- IFRIC 12, „Ugovori o koncesijama“, i
- IFRIC 13, „ Programi lojalnosti kupaca“.
- MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ i MRS 27 „Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“

Standardi, izmene i tumačenja postojećih standarda koji još nisu stupili na snagu

Standardi, dopune i tumačenja postojećih standarda čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2009. godine ili kasnije:

- MRS 23 (Dopuna), 'Troškovi pozajmljivanja' (stupa na snagu 1. januara 2009. godine);
- MRS 1 (Revidiran) „Prezentacija finansijskih izveštaja“(stupa na snagu 1. januara 2009. godine).
- MSFI 2 (Izmene), „Plaćanje akcijama“ (na snazi od 1 januara 2008. godine).
- MRS 32 (Izmene), „Finansijski instrumenti: Prezentacija“, i MRS 1 (Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Finansijski instrumenti sa pravom ponovne prodaje emitentu i obavezama koje proizilaze iz likvidacije“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 27 (Revidiran), „ Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“, (na snazi od 1 jula 2009. godine).

- MSFI 3 (Revidiran), „Poslovne kombinacije“ (stupa na snagu od 1 jula 2009. godine)
- MSFI 5 (Izmene), „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“ i shodno tome izmena MSFI 1, „Prva primena MSFI“ (stupa na snagu 1 jula 2009. godine). Shodna izmena MSFI 1 navodi da se ove izmene primenjuju prospektivno od datuma prelaska na MSFI.
- MRS 23 (Izmene), „Troškovi pozajmljivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine) Ovim se eliminiše nekonzistentnost u terminima između MRS 39 i MRS 23. MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (odgovarajuće izmene MRS 32, Finansijski instrumenti: Prezentacije“, i MSFI 7, Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 36 (Izmene), „Umanjenje vrednosti imovino“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine)..
- MRS 38 (Izmene), „Nematerijalna ulaganja“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 19 (Izmene), „Primanja zaposlenih“ (stupa na snagu 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- Takođe je izvršena izmena MRS 37, „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“, u cilju postizanja konzistentnosti sa MRS 19 u pogledu zahteva da potencijalne obaveze budu obelodanjene, iako nisu priznate. MRS
- MRS 39 (Izmene), „Finansijski Instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- MRS 1 (Izmene), „Prezentacija finansijskih izveštaja“) stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine.
- Izvršen je određeni broj manjih izmena: u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8 „Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomenuto gore).
- Izvršen je određeni broj manjih izmena u MSFI 7, „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ zatim u MRS 8 „Računovodstvene politike, promene u računovodstvenim procenama i greške“; MRS 10, „Događaji nakon izveštajnog perioda“; MRS 18, „Prihodi“, i MRS 34, „Periodično finansijsko izveštavanje“ koje predstavljaju deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB koje je objavljeno u maju 2008. godine (koje nije pomenuto gore).
- IFRIC 16, „Zaštita neto ulaganja u inostrano poslovanje (stupa na snagu od 1 oktobra 2008. godine). IFRIC 16 objašnjava računovodstveni tretman koji se odnosi na zaštitu neto ulaganja. MRS 21, »Efekti promena kursa stranih valuta« se primenjuje na zaštićene stavke. Društvo će primeniti IFRIC 16 od 1 januara 2009. godine. Ne očekuje se da će ovo imati uticaja na finansijske izveštaje društva.
- Tumačenja i izmene postojećih standarda koje su objavljene i postaju obavezne za primenu na obračunske periode koji počinju na ili posle 1 januara 2009. godine ili kasnije, ali koje nisu relevantne za poslovanje društva:

Strana 6

- IFRIC 13, 'Programi nagrada za lojalne kupce' (stupa na snagu 1. jula 2008. godine).
- MRS 16 (Izmene), „Nekretnine, postrojenja i oprema“ (i prateće izmene MRS 7, „Izveštaj o tokovima gotovine stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje društva iz razloga što Društvo nema ni jednu kompaniju u čijem se redovnom poslovanju nalazi aktivnost izdavanja u zakup a zatim prodaja sredstava.
- MRS 27 (Izmene), Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).. Ulaganje u zavisni entitet računovodstveno se obuhvata prema zahtevima iz MRS 39, „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“ i klasifikuje se kao ulaganje koje se drži radi prodaje prema MSFI 6, „Stalna imovina za prodaju i prestanak poslovanja“, ali primena MRS 39 se nastavlja. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Društva zbog toga što politika ulaganja u zavisne entitete zahteva da se ulaganje evidentira u pojedinačnim knjigama po nabavnoj vrednosti svakog entiteta.
- MRS 28 (Izmene), „Investicije u pridružene entitete“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32, „Finansijski instrumenti: prezentacija“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).
- MRS 29 (Izmene), „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene neće
 - imati uticaja na poslovanje Društva, s obzirom da Društvo ne posluje u hiperinflatornoj ekonomiji.
- MRS 31 (Izmene), „Učešća u zajedničkim poduhvatima“ (i odgovarajuće izmene u MRS 32 i MSFI 7) (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine).. Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo nema učešća u zajedničkom poslovanju.
- MRS 38 (Izmene), „Nematerijalna imovina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Izmene su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a koji je objavljen u maju 2008. godine. Ovom izmenom se eliminišu izrazi kao što su „retko, ako ikad“ kojim se potkrepljuje primena metoda koji ima za rezultat nižu stopu otpisa nego što obezbeđuje proporcionalni metod otpisa.
- MRS 40 (Izmene), „Investicione nekretnine“ (i odgovarajuće izmene u MRS 16) (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo ne poseduje investicione nekretnine.
- MRS 41 (Izmene), „Poljoprivreda“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje društva s obzirom da Društvo nema poljoprivrednu delatnost.
- MRS 20 (Izmene), „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ova izmena neće imati uticaja na poslovanje Društva s obzirom da Društvo nema zajmove ni drugo oblike državne pomoći.
- Izvršena su manje izmene u MRS 20, „Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći“, MRS 29, „Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim ekonomijama“, MRS 40 „Investicione nekretnine“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ koje su deo projekta godišnjeg poboljšanja standarda od strane IASB-a objavljenog u maju 2008. godine, koja nisu gore navedena. Ove izmene neće imati uticaja na poslovanje Društva
- IFRIC, 15 »Ugovori o izgradnji nekretnina“ (stupa na snagu od 1 januara 2009. godine). Ovo tumačenje objašnjava da li na određene transakcije treba primeniti MRS 18, „Prihodi“, ili MRS 11, „Ugovori o

izgradnji" Verovatno će MRS 18 biti primenjen na široki krug transakcija. IFRIC 15 nije relevantan za poslovanje Društva

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u finansijskim izveštajima za 2007. godinu.

2.3. Preračunavanje stranih valuta

(a) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Društva se odmeravaju i prikazuju u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima („RSD“) koji predstavljaju funkcionalnu valutu izveštavanja Društva.

(b) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije ili vrednovanja po kome se stavke ponovo odmeravaju. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmironja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspeha, osim u slučaju kada su odložene u kapitalu kao instrumenti zaštite tokova gotovine i instrumenti zaštite neto ulaganja. Pozitivne i negativne kursne razlike koje se odnose na obaveze po kreditima i gotovinu i gotovinske ekvivalente se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „finansijski prihodi ili rashodi“. Sve ostale pozitivne i negativne kursne razlike se prikazuju u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali (gubici) / dobiti – neto.“

2.4. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva koja Društvo drži za upotrebu u proizvodnji ili za isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe, i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznavanje za sredstvo vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost se sastoji od nabavne cene uvećane za sve zavisne troškove nabavke. Sredstva koja se izrađuju u sopstvenoj režiji vrednuju se po ceni koštanja, pod uslovom da nije veća od neto prodajne vrednosti.

Naknadni izdatak za nekretnine, postrojenja i opremu povećava vrednost sredstava samo kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvima prelivati u Društvo i kada se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Osnovicu za amortizaciju nekretnine, postrojenja i opreme čini nabavna vrednost ili cena koštanja po odbitku preostale vrednosti sredstava. Ako je preostala vrednost sredstava beznačajna, smatra se da je jednaka nuli, a kada je značajna, preostala vrednost se procenjuje na dan sticanja i ne povećava se naknadno zbog promene

Strana 8

cena. „Prag značajnosti“ za ostatak vrednosti, na predlog direktora Sektora finansija PNM, utvrđuje odlukom direktor Društva.

Nekretnine, postrojenja i oprema otpisuju se na teret rashoda putem amortizacije. Iznos nekretnine, postrojenja i opreme koji podleže amortizaciji otpisuje se sistematski tokom njihovog korisnog veka trajanja primenom proporcionalnih stopa amortizacije.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je sredstvo stavljeno u upotrebu.

Obračun amortizacije vrši se za svako sredstvo, osim kod alata i inventara koji se kalkulativno otpisuje i za koji direktor Sektora finansija PNM može doneti odluku da se grupno otpisuje.

Za nekretnine, postrojenja, opremu, ostala osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja koristi se sledeći korisni vek trajanja:

r.b.	Vrsta	korisni vek trajanja
1.	Građevinski objekti i postrojenja	50
2.	Građevinski objekti visokogradnje i niskogradnje armiranobetonske konstrukcije	40
3.	Ostali građevinski objekti	66,7
3a.	Kiosci i lokali	16,7
4.	Oprema	15
5.	Štamparska oprema	12,5
6.	Pogonski i poslovni inventar (strojevi, alati, transportna sredstva i uređaji)	8 -20
7.	Nameštaj, poslovni inventar	8 -10
8.	Kancelarijska oprema, računarska oprema, softver, telekomunikaciona oprema, putnička motorna vozila, vozila na motorni pogon i priključni uređaji	8 -14,3
9.	Nematerijalna ulaganja – <i>brand name</i> i <i>know-how</i>	neodređen
9a.	Nematerijalna ulaganja – patenti, licence i softver	5
10.	Ostala nepomenuta sredstva	5-10

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme preispituje se najmanje na svaki datum bilansa stanja i, ako su očekivanja zasnovana na novim procenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

Metod obračuna amortizacije koji se primenjuje na nekretninu, postrojenje i opremu preispituje se periodično i ukoliko je došlo do značajne promene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi od tih sredstava, metod se menja tako da odražava taj izmenjeni način. Kada je takva promena metoda obračuna amortizacije neophodna, onda se ona računovodstveno obuhvata kao promena računovodstvene procene, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju.

Najkasnije na kraju obračunskog perioda (a po potrebi i češće), vrši se provera da li je došlo do umanjenja vrednosti stalne imovine i to zasebno za svako pojedinačno osnovno sredstvo. Razlozi umanjenja vrednosti su: zastarelost, postojanje planova da se smanji ili obustavi neka delatnost i sl.

Utvrđivanje umanjenja vrednosti iskazuje se kao gubitak koji se priznaje kao rashod perioda.

Nekretnina, postrojenje i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstava i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

2.5. Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su određiva nemonetarna sredstva bez fizičkog sadržaja koja služe za proizvodnju ili isporuku robe ili usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koriste u administrativne svrhe.

Sredstvo spada u nematerijalna ulaganja ako može da bude pouzdano izmerljivo, ako postoji kontrola nad resursima i ako postoje buduće koristi.

Nematerijalnim ulaganjima smatraju se : ulaganja u koncesije; ulaganja u razvoj novih proizvoda i proizvodnju novih ili značajno unapređenih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sistema ili usluga pre početka komercijalne proizvodnje ili upotrebe, ulaganja u naučno i tehničko znanje, ulaganja u kreiranje i primenu novih procesa ili sistema, ulaganje u nabavku licence, sticanje prava na intelektualnu svojinu, ulaganje u poznavanje tržišta i trgovačke oznake (robne marke i objavljene naslove) i sl.

Nematerijalno ulaganje početno se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Naknadno merenje, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, umanjenoj za ukupnu amortizaciju i ukupne gubitke zbog obezvređenja.

Nematerijalna ulaganja podležu obračunu amortizacije, a amortizacija počinje da se obračunava kada je ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za amortizaciju nematerijalnih ulaganja čini poštena vrednost po odbitku njihove preostale vrednosti. Za nematerijalna ulaganja se neodređenim rokom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Nematerijalna ulaganja se ne otpisuju, osim ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora. Preostali vek korišćenja za svako nematerijalno ulaganje utvrđuje se na datum svakog bilansa stanja izvrši proveru preostalog veka korišćenja nematerijalnog ulaganja.

Interno nastali good-will ne priznaje se kao nematerijalno ulaganje.

Korisni vek trajanja nematerijalnih ulaganja, procena ostatka vrednosti „Prag značajnosti“ utvrđuje se za svako nematerijalno ulaganje posebno pri aktiviranju nematerijalnog ulaganja kao i na dan svakog bilansa.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe od 5 godina.

Stečene licence se iskazuju po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Licence imaju ograničen vek upotrebe i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se izračunava primenom

proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe.

Troškovi koji se odnose na održavanje programa računarskog softvera priznaju se kao rashodi kada nastanu.

Troškovi koji se mogu direktno pripisati kapitalizuju se kao deo softverskog proizvoda i uključuju troškove zaposlenih na razvoju softvera i odgovarajući deo relevantnih opštih troškova.

Ostali izdaci za razvoj koji ne mogu ispuniti kriterije priznaju se kao rashodi kada nastanu. Troškovi razvoja koji su prethodno priznati kao rashodi ne priznaju se kao sredstvo u narednom periodu.

Dobici i gubici po osnovu otudjenja sredstava utvrđuju se iz razlike novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda – troškova.

2.6. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina vrednuje se primenom metode nabavne vrednosti predviđenog MRS 40 – Investicione nekretnine.

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili zgrada, ili deo zgrade, ili i jedno i drugo), koju Društvo (kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga) drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti ili radi i jednog i drugog, a ne radi: upotrebe za proizvodnju ili snabdevanja robom ili pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja, ili prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom merenju zavisni troškovi nabavke uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu pripisuju se knjigovodstvenom iznosu te investicione nekretnine ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Nakon početnog priznavanja naknadno merenje investicione nekretnine vrši se prema metodi nabavne vrednosti ili cene koštanja, umanjenoj za ukupan iznos ispravki vrednosti po osnovu amortizacije i ukupan iznos ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja. Preostali vek korišćenja i ostatak vrednosti ponaosob za svaku investicionu nekretninu, na dan stavljanja u upotrebu ili na dan prevođenja u investicionu nekretninu, utvrđuje komisija koju formira direktor Društva. Komisija je dužna da na datum svakog bilansa izvrši proveru preostalog veka korišćenja investicione nekretnine. Na svaki datum finansijskih izveštaja sačinjava se izveštaj o proceni for vrednosti investicione nekretnine za potrebe obelodanjivanja u finansijskim izveštajima.

2.7. Amortizacija

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine primenom godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

Nematerijalna imovina koja ima neograničen vek trajanja, ne amortizuje se, već se testira na obezvređenje, poredjenjem nadoknadivog iznosa i knjigovodstvene vrednosti na godišnjem nivou i kad god postoje naznake da je, možda, došlo do umanjenja vrednosti nematerijalne imovine.

Troškovi amortizacije u 2008. godini. iznose 115.476 hiljada dinara

2.8. Dugoročni finansijski plasmani

Društvo je svoje plasmane u dužničke i vlasničke hartije od vrednosti klasifikovalo kao hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su ulaganja izvršena. Upravodstvo vrši klasifikaciju svojih ulaganja u trenutku nabavke i redovno vrši ponovnu procenu izvršene klasifikacije.

Kupovina i prodaja hartija od vrednosti se priznaje na dan transakcije, a to je dan kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati hartije od vrednosti. Nabavna vrednost uključuje transakcione troškove. Ulaganja koja se drže do dospeća iskazuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od godinu dana nakon datuma bilansa stanja.

Zajmovi i potraživanja se iskazuju u bilansu stanja u okviru pozicije kratkoročni finansijski plasmani.

2.9. Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koje su u procesu proizvodnje i namenjene su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju:

- gotove proizvode koje je proizvelo Društvo;
- nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku;
- osnovni i pomoćni materijal koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje.

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti ili neto prodajnoj vrednosti, ukoliko je ona niža, dok se zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak Društva mere po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža.

Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Troškovi nabavke zaliha obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Zalihe materijala u toku obračunskog perioda vode se po prosečnim nabavnim cenama.

Sitan inventar evidentiraće se u okviru zaliha materijala, a otpisivaće se 100% preko ispravke vrednosti, na teret troškova materijala.

2.10. Kratkoročna potraživanja od kupaca, plasmani i ispravka vrednosti

Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Rezervisanje za umanjenje vrednosti potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Društvo neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, smatraju se indikatorima da je vrednost potraživanja umanjena. Knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „ostali rashodi (napomena br.24)“. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u korist „ostalih prihoda“ (napomena br. 17).

Ispravka vrednosti kratkoročnih potraživanja se vrši na teret bilansa uspeha tekuće godine na osnovu procene rukovodstva Društva o naplativosti.

Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata iznosa koji je prethodno bio otpisan, iskazuje se u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda

Ispravka vrednosti potraživanja je izvršena shodno Odluci rukovodstva u iznosu od 1.046.685,00 RSD u 2008. godini.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite date u skladu sa propisima, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa. Kratkoročni finansijski plasmani koji se ne drže radi trgovanja mere se po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope, ne uzimajući u obzir nameru Društva da ih drži do dospeća.

Ukoliko postoji verovatnoća da Društvo neće moći da naplati sve dospela iznose (glavnicu i kamatu) prema ugovornim uslovima za date kredite, potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeća, a koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti, smatra se da je nastao gubitak zbog obezvređenja ili nenaplativih potraživanja. Visina gubitka se iskazuje kao razlika između knjigovodstvenog iznosa sredstva i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog instrumenta (iznos koji može da se povratiti).

Knjigovodstveni iznos sredstva se umanjuje do njegove procenjene vrednosti koja može da se povratiti bilo direktno, bilo korišćenjem računa ispravke vrednosti.

Dospeli finansijski plasmani i potraživanja kojima je istekao datum valute ispravljaju se na teret rashoda, po proceni organa upravljanja o naplativosti konkretnog potraživanja.

Kada se ispravka vrši na osnovu sudskih i zakonskih odluka, ispravka se vrši direktno.

2.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu i gotovinske ekvivalente obuhvataju : novac u blagajni, depozite po vidjenju, sredstva na tekućim dinarskim i deviznim računima.

2.12. Vanbilansna sredstva / obaveze

Vanbilansna sredstva / obaveze podrazumevaju imovinu uzetu u zakup, osim sredstava uzetih u finansijski lizing, i ostala sredstva koja nisu u vlasništvu Društva

2.13. Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunani u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate. Prihodi se priznaju po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke (proistekle iz revalorizacije utrživih vrednosnih papira) i one što rezultiraju iz porasta iskazane vrednosti dugoročnih sredstava. Prikazuju se na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Troškovi od uobičajenih aktivnosti su rashodi direktnog materijala, i robe i drugi poslovni rashodi (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi Društva nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od drugih rashoda. Gubici uključuju gubitke koji su posledica katastrofa (požar, poplava i sl.) i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Takođe uključuju i nerealizovane gubitke (proistekle iz efekta porasta kurseva strane valute u vezi sa zaduživanjima Društva u toj valuti).

2.14. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihod uključuje fakturisani iznos za prodatu robu i izvršene usluge, bez poreza na dodatu vrednost, rabata, ostalih komercijalnih popusta i remitende. Prihod od prodaje proizvoda i robe se priznaje u momentu prenosa rizika i koristi od vlasništva na kupca. Prihod od izvršenih usluga se zasniva na stepenu dovršenosti posla i utvrđuje se kao procentualni odnos usluga izvršenih do dana obračuna i ukupnih usluga koje treba da budu izvršene.

2.15. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, bruto zarade zaposlenih, amortizaciju i ostalo.

2.16. Prihodi i rashodi kamata

Prihodi i rashodi kamata terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

2.17. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali. Obavezna je kapitalizacija (uključivanje u nabavnu cenu) troškova pozajmljivanja nastalih u vezi kupovina, izgradnje ili proizvodnje određenog sredstva.

2.18. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva, odnosno potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu dinarsku protivvrednost po zvaničnom srednjem kursu važećem na datum bilansa stanja. To je, kurs razmene na dan bilansa stanja, odnosno zvanični srednji kurs dinara za evro na dan 31.12.2008.g.

1 EUR = 88,6010 dinara

Poslovne transakcije u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinare po zvaničnom kursu važećem na dan svake transakcije.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju na deviznim transakcijama u toku godine i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskezanah u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika u obračunskom periodu na koji se odnose. Nerealizovane pozitivne i negativne kursne razlike, nastale prilikom preračuna deviznih potraživanja odnosno obaveza se iskazuju na isti način kao realizovane kursne razlike.

Preuzeto i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

2.19. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 10% na iznos dobiti pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačan iznos obaveza po osnovu poreza na dobit utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Porezi i doprinosi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata a koji se odnose na domaća pravna lica predstavljaju iznose, plaćene po različitim republičkim i opštinskim propisima, koji služe za finansiranje raznih komunalnih i republičkih potreba.

Odloženi porez na dobit

Odložena poreska sredstva i obaveze se utvrđuju na bazi privremenih razlika korišćenjem metode obaveza bilansa stanja. Odloženi porezi na dobit se utvrđuju u punom iznosu za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima.

Odložena poreska sredstva i obaveze su odmerene prema poreskim stopama za koje se očekuje da budu primenjene u periodu u kome su sredstva realizovana ili obaveze izmirene, na osnovu važećih poreskih stopa ili verovatnih poreskih stopa na dan bilansa stanja. Diskontovanje odloženih poreskih sredstava i obaveza nije dozvoljeno.

Odloženi porez na dobit se utvrđuje na osnovu privremenih razlika koje proizilaze po osnovu ulaganju u zavisna i pridružena preduzeća i zajednička ulaganja (osim u slučaju kada se vreme ukidanja (povraćaja) privremenih razlika može kontrolisati i gde je verovatno da se privremene razlike neće ukinuti u doglednoj budućnosti).

2.20. Zakupi

Zakupi nekretnina, postrojenja i opreme, gde Društvo suštinski snosi svo rizike i koristi od vlasništva, klasifikuju se kao finansijski zakup. Finansijski zakup se kapitalizuje na početku zakupa po nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćenih zakupnina. Svako plaćanje zakupnine se raspoređuje na obavezu i finansijske rashode (kamatu) kako bi se ostvarila konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze. Odgovarajuće obaveze za zakupnine, bez finansijskih rashoda, uključuju se u ostale dugoročne obaveze. Kamata kao deo finansijskih troškova iskazuje se u bilansu uspeha u toku perioda trajanja zakupa tako da se dobija konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Nekretnine, postrojenja i oprema stečene na osnovu finansijskog lizinga amortizuju se tokom perioda kraćeg od korisnog veka trajanja sredstva ili perioda zakupa.

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa (bez stimulacije dobijene od zakupodavca) iskazuju se u bilansu uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

a) Privredno društvo u ulozi zakupca

Privredno društvo uzima u zakup nekretnine, postrojenja i opremu. Zakup nekretnina, postrojenja i opreme, gde privredno društvo suštinski snosi sve rizike i koristi od vlasništva klasifikuje se kao finansijski lizing. Finansijski lizing se kapitalizuje na početku zakupa po vrednosti nižoj od fer vrednosti zakupljene nekretnine i sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja zakupnine. Zakupnina se raspoređuje na obaveze i rashode.

Zakupi gde zakupodavac zadržava značajniji deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

b) Privredno društvo u ulozi zakupodavca

Prihod od zakupnine se priznaje na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa a sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstava.

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), rizik likvidnosti i kreditni rizik. Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

3.1. Tržišni rizik

a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Rizik proističe kako iz budućih poslovnih transakcija, tako i iz priznatih sredstava i obaveza u stranoj valuti.

Društvo još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

Na 31.12.2008.g. u odnosu na isti dan prethodne godine EUR je zabeležio rast za više od 11% što je dovelo Društvo do značajnog opterećenja po osnovu troškova kamata i kursnih razlika

b) Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj meri su nezavisni od promena tržišnih kamatnih stopa.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranje, pre svega za dugoročne.

c) Rizik od promene cena

Društvo nije izloženo većem riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da Društvo nema većih ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

S druge strane, Društvo je izloženo riziku promena cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom.

3.1.1. Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina, gotovinski ekvivalenti i neiskorišćene kreditne obaveze), kao i kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji mu omogućavaju da svoje obaveze izmiruje u roku dospeća.

Društvo ne koristi finansijske derivate.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti poslovnom politikom napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara/usluga. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica ili organi u Preduzeću odlučuju.

3.1.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Društvo je izloženo kreditnom riziku u ograničenoj meri. Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Društva. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza korisnika usluga prema Preduzeću nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima veliki broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno malim iznosima dugovanja. Porad onemogućavanja daljeg korišćenja usluga, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Naplata kredita datih zaposlenima u Preduzeću se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjeње plata za adekvatan iznos rata, dok su zaposleni koji napuštaju Društvo ugovorom obavezni da isplate celokupan iznos kredita pre odlaska iz Društva.

3.1.3. Upravljanje rizikom kapitala

Društvo se opredelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje.

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala. Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupni kapital se dobija kada se na kapital iskazan u bilansu stanja doda neto dugovanje. Koeficijent zaduženosti Društva u 2008. godini iznosi 23,5 %

3.2. Naknade zaposlenih

Društvo je izvršilo isplatu zarada i naknada zarada utvrdjenih u skladu sa aktuelnim propisima, za tekuću godinu. Društvo isplaćuje i jubilarne naknade zaposlenima u skladu sa internim aktom. Rezervisanja za potrebe otpremnina po prestanku zaposlenja su vršena na osnovu plana isplata naknada po prestanku radnog odnosa prilikom odlaska zaposlenih u penziju. Odmeravanje otpremnina i jubilarnih naknada koje dospevaju u periodu dužem od dvanaest meseci vršeno je na osnovu obračuna aktuara.

Obaveza koja se priznaje u bilansu stanja po osnovu utvrdjenih planova penzija predstavlja sadašnju vrednost utvdjene obaveze za penzije na datum bilansa stanja. Definisana penziona sredstva se procenjuju od strane nezavisnih aktuara na godišnjem nivou. Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem procenjenih budućih gotovinskih isplata.

Društvo obezbeđuje jubilarne nagrade. Pravo na ove naknade je uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se kumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Otpremnine se isplaćuju i kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Društvo priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa sa zaposlenim u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Strana 18

Društvo izdvaja doprinose u društvene penzione fondove na obaveznoj, i dobrovoljnoj osnovi. Kada su doprinosi uplaćeni, Društvo nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onđa kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

Obaveza koja se priznaje u bilansu stanja po osnovu utvrđenih planova penzija predstavlja sadašnju vrednost utvrđene obaveze za penzije na datum bilansa stanja

Rezervisanja u skladu sa MRS 19 u bilansu stanja 2008.g. iznose :

- po osnovu otpremnina	7.111.437 RSD
- po osnovu jubilarnih nagrada	2.959.700 RSD

3.3. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali. Obavezna je kapitalizacija (uključivanje u nabavnu cenu) troškova pozajmljivanja nastalih u vezi kupovine, izgradnje ili proizvodnje određenog sredstva.

3.4. Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja).

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospevaju u roku od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

Prilikom početnog priznavanja Društvo meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost nadoknade koja je primljena za nju.

Nakon početnog priznavanja Društvo meri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti, osim obaveze koje drži radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje meri po poštenoj vrednosti.

Društvo vrši prihodavanje (otpis) svih obaveza čiji je rok zastarelosti istekao, na osnovu sudskih odluka, poravnania ili odluka nadležnog organa poverioca.

Dugoročna potraživanja i dugoročne obaveze čiji se rok naplate, odnosno vraćanja smanji na vremenski period do 12 meseci preknjižavaju se na kratkoročna potraživanja, odnosno obaveze.

3.5. Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti priliva, bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima obaveze po kreditima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti; sve razlike između ostvarenog priliva i iznosa otplata, priznaju se u bilansu uspeha u periodu korišćenja kredita primenom metode efektivne kamatne stope.

Naknade plaćene prilikom pribavljanja kredita priznaju se kao transakcioni troškovi kredita do visine za koju je verovatno da će deo ili ceo kredit biti povučen.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće i dugoročne obaveze.

3.6. Rezervisanja

Rezervisanje je obaveza sa neizvesnim rokom dospeća ili iznosom.

Rezervisanja se priznaju, u skladu sa MRS 37:

- kada Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja;
- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza;
- kada se iznos obaveza može pouzdano proceniti.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Merenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Odluku o pojedinačnom rezervisanju donosi direktor Društva na predlog direktora Sektora finansija PNM.

4. TABELA OSNOVNIH SREDSTAVA

OPIS	Zgrade	Oprema	Investicije u toku	UKUPNO OSN. SREDSTVA	Nematerijalna ulaganja	UKUPNO
NABAVNA VREDNOST						
Stanje, na početku godine 1.1.2008.	207.319	1.423.566	381.826	2.012.811	109.791	2.122.602
Korekcija početnog stanja						
Povećanje		4.445	21.378	25.823		25.823
Prenos sa investicija u toku	29.581	373.023	(402.604)			
Smanjenja		(1.287)		(1.287)		(1.287)
Revalorizacija						
Stanje, na kraju godine	236.900	1.799.737	700	2.037.337	109.791	2.147.128
KUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje, na početku godine 01.01.2008.	11.132	207.829	700	219.661		219.661
Korekcija početnog stanja						
Amortizacija iskuće godine		110.868		115.476		115.476
Ispravka vrednosti kumulirana u odučnim es		(1.044)		(1.044)		(1.044)
Revalorizacija						
Stanje, na kraju godine	15.740	317.653	700	334.093		334.093
Neto sadašnja vrednost 31. decembar 2008.	221.160	1.482.083		1.703.244	109.791	1.813.035
Neto sadašnja vrednost 31. decembar 2007.	196.187	1.215.737	381.225	1.793.150	109.791	1.902.941

5. POTRAŽIVANJA

	u hilj. dinara	
	2008.g.	2007.g.
Potraživanja od povezanih pravnih lica	16,341	42,072
Potraživanja od kupaca u zemlji po osnovu štam. Usluga	93,354	48,421
Potraživanja od kupaca ostala	3,621	1,446
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	108	114
Potraživanja iz specifičnih poslova	3,818	
Potraživanja od zaposlenih	7	44
Potraživanja za više plaćene poreze doprinose	5	5
Potraživanja po osnovu isplate naknade zarada od fondova	161	172
Ukupno potraživanja	117,415	92,274

Potraživanja iskazana u poslovnim knjigama su usaglašena.

6. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI

	u hilj. dinara	
	2008.g.	2007.g.
tekući račun	73,100	56,669
ostala novčana sredstva	207	313
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	73,307	56,982

7. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA I PDV

	u hilj. dinara	
	2008.g.	2007.g.
unapred plaćena premija osiguranja	1,957	37
razgraničeni PDV 18%	1,650	
razgraničeni PDV 8%	32	
potraživanja po osnovu poreza		6,244
Ukupno AVR I PDV	3,639	6,281

8. ZALIHE I DATI AVANSI

	u hilj. dinara	
	2008.g.	2007.g.
Zalihe		
dati avansi	386	8,679
Ukupno datih avansa i zaliha	386	8,679

9. DOBITAK I GUBITAK

	u hilj. dinara	
	2008.g.	2007.g.
Dobitak iz poslovanja pre oporezivanja		818
Gubitak iz poslovanja pre oporezivanja	57,446	
porez na dobitak		
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashod perioda	1,635	8,973
Odloženi poreski prihod perioda		
Neto dobitak		
Neto gubitak	59,081	8,155

Strana 22

Društvo je poslovnu 2008.g. završilo sa gubitkom u iznosu od 59.080.657,73 dinara i to :

- * poslovni gubitak pre oporezivanja iznosi 57.445.803 dinara
- * 1.634.854,73 dinara se odnosi na odloženi poreski rashod,

Kumulativno od osnivanja zaključno sa 31.12.2008.g. Društvo je ostvarilo gubitak u iznosu od 243.405 hiljada dinara.

10. KAPITAL I REZERVE

u Dinarima

	2008.g.	2007.g.
KAPITAL	1.323.296	1.382.377
Osnovni kapital	1.566.701	1.566.701
Gubitak	243.405	184.324
Dobitak		

Društvo je osnovano 18. februara 2005. godine, sa osnivačkim kapitalom od 1.566.701 hiljada dinara odnosno protivvrednost od 19.583.764 €, sa stanjem na dan donošenja Odluke o osnivanju.

Upisan je i unet sledeći ulog u Društvo:

Oblik	Iznos u €	Iznos u 000 RSD
U stvarima	24.722.664	1.977.813
U pravima	1.372.388	109.791
U gotovini	500	40
Unete obaveze	(6.511.788)	(520.943)
Ukupno	19.583.764	1.566.701

11. OBAVEZE KREDITNE

	2008. g.	
	u hilj dinara	u EUR
Dugoročni kredit -poverilac WAZ grace period 1 godina dospeće 01.01.2012.g	388.948	4.389.877,00
deo dugoroč kredita koji dospeva do 1 godine	88.601	1.000.000,00
Ukupno kreditno zaduženje	477.549	5.389.877

	2007. g.	
	u hilj dinara	u EUR
Dugoročni kredit -poverilac PNM grace period 1 godina dospeće 01.11.2008.g	473.937	
Deo dugoroč kredita koji dospeva do 1 godine	42.033	
Ukupno kreditno zaduženje	515.970	0

Prilikom osnivanja Društva, unete su dugoročne obaveze po osnovu kredita koji je dobio osnivač od WAZ Medienbeteiligungsgesellschaft Balkan GmbH. Po tom osnovu, finansijski izveštaji osnivača uključuju obaveze za kamate prema navedenom poveriocu. Rukovodstvo Društva preduzimajući odgovarajuće aktivnosti je do kraja 2008.godine formalno pravno uredilo kreditni odnos u skladu sa osnivačkim bilansom zavisnog pravnih lica.

Strana 23

12. OBAVEZE

u hilj. dinara

	2008.g.	2007.g.
Obaveze prema povezanim pravnim licima	110,659	117,776
obaveze prema dobavlji domaća pravna lica	2,794	1,957
obaveze prema ino dobavljačima	109	438
Ukupno	113,562	120,171

13. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

u hilj. dinara

	2008.g.	2007.g.
obaveze za neto zarade	3,565	3,237
porez na zarade	585	619
doprinos na zarade PIO	614	564
doprinos za zdravstveno osiguranje	343	315
doprinos za osiguranje od nezaposlenosti	42	38
PIO na teret poslodavca	614	564
dobrinosi za beneficiran radni staž	64	63
doprinos za dobrovoljno penz osiguranje	417	
zdravstveni doprinos na teret poslodavca	343	315
ostli doprinosi		
obaveze za kamate po osnovu kredita	28,616	
obaveze za otpremninu		
obaveze za jubilarnu nagradu		187
ostale obaveze	816	821
Ukupno kratkoročne obaveze	36,019	6,723

14. OBAVEZE PO OSNOVU PDV I PVR

u hilj. dinara

	2008.g.	2007.g.
Obaveza za PDV	1,897	
razgraničeni obračunati troškovi nabavke	8,753	7,475
odložene poreske obaveze	36,057	34,422
ostala PVR	2	
	46,709	41,897

Obaveze sa komitentima su usaglašene.

15. PRIHODI POSLOVNI

u hilj. dinara

	2008.g.	2007.g.
prihod od štamparskih usluga	790,885	566,939
prihod od prodaje otpadnog papira	7,052	1,637
prih od prodaje ostalog otpad mater	1,297	747
prihod od ostalih usluga	34	
prihod od zakupnine	6,502	3,452
Ukupno	745,770	572,775

Strana 24

16. FINANSIJSKI PRIHODI

	u hilj dinara	
	2008.g.	2007.g.
Prihodi od kamata	2,677	249
Prihodi od kursnih razlika	2,575	61
Ukupno	5,252	310

17. OSTALI PRIHODI

	u hilj dinara	
	2008.g.	2007.g.
prihod od prodaje imovine	51	224
prihod od refundiranih sudskih troškova	16	
prihod od naplate štete od osiguranja	344	
ostali prihodi	9,761	33
Ukupno	10,172	257

18. POSLOVNI RASHODI

	u hilj dinara	
Troškovi materijala	2008.g.	2007.g.
troškovi materijala -papir	205,811	169,567
troškovi materijala -boja	26,088	11,306
troškovi materijala -ploče	12,714	8,909
troškovi materijala -filmovi i fotomaterijal	14,544	9,632
troškovi materijala -ostali štamparski materijali	4,800	3,410
rezervni delovi	32,026	15,450
troškovi električne energije	17,980	11,215
troškovi toplotne energije	14,677	7,550
troškovi ostalih materijala	2,994	4,191
Ukupno troškovi materijala	331,634	241,230

19. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2008.g.	2007.g.
Troš zarada, nak zarada i ostali lični rashodi	125,107	115,989
autorski honorari	92	0
troškovi omladinskih zadruga	15,510	16,483
troškovi otpremnina	2,892	16,481
troškovi dnevnica i drugih putnih troškova	978	381
troš doprinosa - dobrovoljno penzijsko osig	4,080	0
jubilarnе nagrade	615	919
pomoć zaposlenima	515	680
ostali troškovi	732	496
Ukupno troš zar, nakn zar i ost lični ras	150,521	151,429

20. UKUPNO TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije	115,476	91,340
Troškovi rezervisanja	10,071	
UKUPNO TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	125,547	91,340

Strana 25

21. OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hilj dinara

	2008.g.	2007.g.
troškovi štamparskih usluga	6,069	6,869
troškovi prevoza i PTT troškovi	4,657	4,294
troškovi održavanja opreme	1,966	868
troškovi održavanja zgrada	1,189	790
troškovi održavanja vozila	383	165
troškovi zakupa	5,068	10,737
troškovi neproizvodnih usluga	85,315	56,678
troškovi reprezentacije	329	293
premija osiguranja	8,179	839
troškovi poreza, doprinosa i takse	1,310	1,262
troškovi komunalnih usluga	6,269	2,266
ostali troškovi	1,246	87
ukupno ostali poslovni rashodi	121,980	85,078

22. UKUPNO POSLOVNI RASHODI

UKUPNO POSLOVNI RASHODI	729,682	589,077
--------------------------------	----------------	----------------

23. FINANSIJSKI RASHODI

u hilj dinara

	2008.g.	2007.g.
rashodi kamata	34,946	1
negativne kursne razlike	52,293	2,174
rashodi po osnovu valutne klauzule	7	
Ukupno finansijski rashodi	87,246	2,175

24. OSTALI RASHODI

u hilj dinara

	2008.g.	2007.g.
gubici po osnovu rashoda, prodaje i otpisa	284	759
Manjkovi	81	448
troškovi po osnovu obezvređenja	1,155	
ostali rashodi	212	65
Ukupno ostali rashodi	1,712	1,272

25. POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK

Poslovni dobitak u iznosu od 16.088 hiljada dinara je 4,3 puta veći nego u prethodnoj godini kada je iznosio 3.698 hiljada dinara.

26. INTERNI ODNOSI

u hilj dinara
2008.g. 2007.g.

Potraživanja		
Politika magazini, Beograd		18.905
PNM, Beograd	16.341	23.168
Politika ad, Beograd	3.818	
Ukupno potraživanja	20.159	42.073
Obaveze		
PNM, Beograd - obaveze po osnovu prometa dobara i usluga	105.584	115.655
PNM, Beograd - obaveze po osnovu kredita		473.936
WAZ, Esen - obaveze po osnovu kredita	477.548	
Politika ad, Beograd	5.075	2.120
Ukupno obaveza	588.207	591.711
Neto	568.048	549.638

27. PROCENA EFEKATA SVETSKE EKONOMSKE KRIZE

Tekuća svetska finansijska kriza počela je sredinom 2007. godine, pri čemu su se stvarni efekti na bankarski i realni sektor u svetu ispoljili tokom 2008. godine. Efekti krize odrazili su se na smanjenje ulaganja na tržištu kapitala, smanjenje likvidnosti bankarskog sektora, na povećanje međubankarskih kamatnih stopa i prouzrokovala su i veliko kolebanje na tržištu hartija od vrednosti. Nelizvesnost na globalnim finansijskim tržištima dovela je, takođe, do bankrotstva banaka i/ili do visokog stepena finansijske ugroženosti i potrebe za pružanjem državne pomoći bankama u SAD, Zapadnoj Evropi, Rusiji i drugim delovima sveta. Obim i razmere posledica ove svetske finansijske krize nije moguće precizno predvideti niti je, shodno tome, moguće preduzeti odgovarajuće mere zaštite u ovom trenutku.

Effekti krize u Srbiji su počeli da se osećaju u poslednjem kvartalu 2008. godine, i prvo su se odrazili na bankarski sektor kroz značajno povlačenje depozita stanovništva za oko 15%, što je dalje imalo uticaja na opštu krizu likvidnosti. Efekti krize u Srbiji odrazili su se kroz značajnu fluktuaciju kursa dinara u odnosu na strane valute, prvenstveno EUR, kao i na smanjenje privredne aktivnosti, što ima za posledicu smanjenje platežne sposobnosti stanovništva i privrede.

Narodna banka Srbije i Vlada Republike Srbije su setom donetih mera uticale na ublažavanje prvobitnih efekata krize, i značajno doprinele vraćanju poverenja u bankarski sektor, kao i uspostavljanju uslova za oživljavanje privredne aktivnosti kroz povoljnije kreditiranje.

Vlada Republike Srbije je usvojila "Program mera za ublažavanje negativnih efekata svetske ekonomske krize".

Ciljevi ovog Programa su:

- očuvanje konkurentnosti privrede Republike Srbije;
- očuvanje zaposlenosti; i
- stimulisanje domaće tražnje.

Za ostvarenje navedenih ciljeva predložene su sledeće mere:

- direktno subvencionisanje kamatne stope na kredite za likvidnost;
- sufinansiranje kredita za investicije uz garanciju Garancijskog fonda; i

Strana 27

- direktno subvencionisanje kamatne stope na potrošačke kredite za kupovinu određenih trajnih potrošnih dobara; i
- dobijanje kredita iz međunarodnih izvora.

Privredi će biti na raspolaganju povoljni krediti u iznosu procenjenom približno RSD 122 milijarde. Kreditoranje iz navedenih izvora koje obezbeđuje Vlada Republike Srbije vršiče se preko banaka.

Rukovodstvo Društva očekuju da će napred navedeni opšti efekti krize na ekonomsko okruženje u zemlji uticati na postojeći obim privrednih aktivnosti i zaposlenosti, cenu uvoza, stepen naplate potraživanja, sposobnost Društva da servisira postojeće obaveze o roku, kao i na mogućnost da obezbedi nove kredite ili da refinansira postojeće.

Društvo je u procesu razmatranja ekonomskih parametara i pretpostavki neophodnih za prilagođavanje biznis plana za 2009. godinu i usklađivanja planiranih aktivnosti sa novonastalom situacijom izazvanom svetskom finansijskom krizom. Ova razmatranja obuhvataju uticaj krize na sledeća područja:

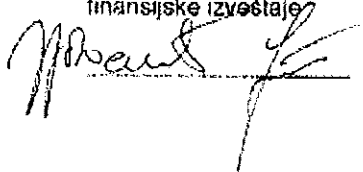
- **Uticaj krize na postojeću i buduću likvidnost** (na pr. do kraja 2009 godine) sa stanovišta naplate potraživanja od kupaca čiju likvidnost i solventnost trenutno nije moguće proceniti, izmirenje obaveza prema dobavljačima, bankama, zaposlenima i državi; i mogućnosti pribavljanja povoljnih izvora kreditiranja za premošćavanje kritičnih situacija;
- **Uticaj krize na izmirenje obaveza po deviznim kreditima.** Mogućnosti produženja rokova otplate deviznih kredita u skladu sa privremenim merama Narodne banke Srbije bi omogućilo plaćanje dobavljačima za sirovine i isplate zarada zaposlenim i td Poseban problem je stvorilo kolebanje kursa RSD u odnosu na EUR. Kursne razlike po stranim kreditima i obavezama prema dobavljačima iz inostranstva iznose RSD 52.292.607. Ove kursne razlike su priznate u bilansu uspeha i Društvo je zbog toga iskazalo gubitak iz redovnog poslovanja u iznosu RSD 57.445.803,00 rsd Pored navedenog opšti uslovi poslovanja su pogoršani iz razloga što je značajno opala potražnja za proizvodima zbog generalnog opadanja platežne sposobnosti stanovništva (usled smanjenja zarada zaposlenih, ograničenja rasta penzija i zarada, smanjenja broja zaposlenih u Republici Srbiji).
- **Uticaj krize na vrednost nekretnina datih u zalog za dobijanje kredita.** Rukovodstvo za sada ne raspolaže podacima o značajnom generalnom padu vrednosti poslovnih nekretnina u Republici Srbiji. Međutim, ukoliko bi došlo do značajnog pada vrednosti nekretnina vrednost hipoteke kojom su obezbeđeni dugoročni krediti pala bi ispod nominalne vrednosti obaveza po kreditima preračunatim po kursu EUR na 31 decembra 2008. godine. To bi značilo da bi Društvo moralo obezbediti dodatne instrumente obezbeđenja po ovim kreditima.
- **Tržište nekretnina u Republici Srbiji,** prema raspoloživim informacijama, pokazuje znake stagnacije, ali još uvek nije došlo do značajnog pada vrednosti nekretnina. Vrednosti u finansijskim izveštajima su iskazane u visini nabavnih ili fer vrednosti iz prethodnih perioda uzimajući u obzir redovne korekcije vrednosti po osnovu obezvređenja koja nemaju direktne veze sa finansijskom krizom.
- **Uticaj svetske finansijske krize na ostale aspekte poslovanja Društva.** Rukovodstvo smatra da, u datim okolnostima, preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedilo održiv rast i razvoj Društva. Rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano proceni efekte daljeg razvoja i razmera krize na ekonomsko okruženje u Srbiji, kao ni uticaj na finansijski položaj i rezultate poslovanja Društvo, ali smatra da isti neće dovesti u pitanje nastavak njegovog poslovanja.

28. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare za pojedine valute su :

Valuta		31.12.2008.g.	31.12.2007.g.
Evropska unija	EUR	88,6010	79,2362
Svedska	SEK	8,0817	59,7267
Velika Britanija	GBP	90,8635	8,4040
SAD	USD	62,9000	107,3080

Lice odgovorno za
finansijske izveštaje

Zakonski zastupnik

PODACI O PRIJEMU OBRADI		
Finansijski izveštaj primljen	evidencioni broj	4551
	datum	23.02.2009
Obrada finansijskog izveštaja završena		16.03.2009
RAZVRSTAVANJE ZA 2009. GODINU		
Na osnovu podataka iz FI za 2008. godinu obveznik se razvrstao u		2-srednje
Veličina obveznika utvrđena od strane NBS		2-srednje

M.P.

DIREKTOR ODELJENJA

